

«Παρεμβαίνοντες...»

Ἡ ἀξιακὴ σχέση μετὰ τὴ γλῶσσα μας (γ')

...**Κατακλυζόμαστε**, κι ἔχει σημασία αὐτό, ἀπὸ ὄγκους πληροφοριῶν. Πολλὲς φορές δὲν ἔχουμε τὸν χρόνο καὶ τὴ διάθεση νὰ ἐπεξεργαστοῦμε γλωσσικὰ τὴν πληροφορία καὶ μάλιστα πάνω στὴ διαδικασία πρόσληψής της.

Διαβάζω ἓνα κείμενο, ἓνα ἄρθρο σὲ ἐφημερίδα, καὶ ἀναρωτιέμαι: **πόσο τὸ ἐπεξεργάζομαι** καὶ τὸ καταλαβαίνω; ἢ μήπως τὸ ξεπετάω, γιὰ νὰ κερδίσω χρόνο;

Ἄλλα καὶ στὴν παραγωγή γλώσσας, ἐπειδὴ πνίγομαι ἀπὸ ἀνάγκες καὶ ἄλλες ὑποχρεώσεις, προσπαθῶ καὶ δημιουργῶ ἓναν **πρόχειρο**, μὴ ἐπεξεργασμένο λόγο.

Ὁ μὴ ἐπεξεργασμένος λόγος, ὁ βιαστικὸς λόγος, εἶναι καὶ βεβιασμένος. **Ἐ**χει δηλαδὴ τὰ χαρακτηριστικὰ καὶ τοῦ βιαστικοῦ λόγου καὶ τοῦ βεβιασμένου λόγου.

Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἔχει **μειωμένες ἐπιλογὲς στὸ λεξιλόγιο**, καθὼς καὶ **μειωμένες ἐπιλογὲς** στὶς δυνατότητες ποὺ σοῦ δίνει ἡ γραμματικὴ καὶ ἡ σύνταξη.

Ἐκεῖ ποὺ θὰ μπορούσες λ.χ. νὰ ἐναλλάξεις στὸν λόγο σου ἓνα ἐπίρρημα (π.χ. τὸ προσεκτικὰ) μετὰ μιὰ φράση ποὺ ἔχει πρόθεση (μετὰ προσοχή) ἢ μετὰ μιὰ ἐπιρρηματικὴ πρόταση (ἐνῶ πρόσεχε) κ.τ.λ., **χρησιμοποιεῖς χωρὶς νὰ τὸ πολυσκεφθεῖς τὸν πιὸ εὐκολο τρόπο.**

Αὐτὲς οἱ «ἐπιλογὲς προχειρότητας καὶ βιασύνης» συνιστοῦν μιὰ ἔλλειψη. **Τί ἔλλειψη;... Ἐλλειψη ποιότητας** στὴν ἀξιοποίηση τῆς μητρικῆς γλώσσας.

Καὶ αὐτὸ ἰσχύει εἴτε εἶ-

Διόδια ἔξω ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρεια τῆς Αἰγύπτου πρὸς Κάιρο. Ἡ ἀναγραφή τῆς πόλεως καὶ στὰ ἑλληνικὰ ἦταν ἀπείτηση τῶν Δημάρχων τῆς περιοχῆς Ἀλεξανδρείας πρὸς τιμὴν τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου.

σαι Ἕλληνας εἴτε εἶσαι Ἄγγλος εἴτε Γάλλος, διότι ὅλοι –τηρουμένων τῶν ἀναλογιῶν– ἔχουμε τὸ ἴδιο πρόβλημα: **Βιαζόμαστε...**

Κάποτε τὰ πράγματα ἦταν ἀλλιῶς. **Οἱ** δικοὶ μας οἱ γράφοντες, οἱ λόγιοι, πρὶν δώσουν ἓνα κείμενο τὸ δούλευαν ἐξαντλητικά. **Τὸ δούλευαν καὶ τὸ ξαναδούλευαν** πολλές φορές μήπως καὶ τοὺς ξεφύγει καμιὰ ἄστοχη λέξη. **Τὸ** θεωροῦσαν ἔγκλημα καθοσιώσεως!

Εἶχαν γίνεи ὀμηρικοὶ καβγάδες καὶ εἶχαν γραφεῖ ὀξύτατες κριτικὲς γιὰ κείμενα ποὺ εἶχαν γλωσσικὲς ἢ συντακτικὲς ἀβλεψίες...

(*Τέλος*)

(Βλ. Γ. Μπαμπινιώτης, *Οἱ πικρὲς ἀλήθειες τῆς γλώσσας μου*, ἐκδ. «Μεταίχιμο», Ἀθήνα 2016)

Τὸ σύμβολο τοῦ Boston College τῆς Μασσαχουσέτης:
«αἰ ἐν ἀριστέειν... καὶ ὑπέροχον ἔμμεναι ἄλλων,
μηδέ γένος πατέρων αἰσχυνέμεν...» (Ἰλιάς Ζ', στχ. 208).
«Πάντα νὰ ἀριστεύεις... καὶ νὰ εἶσαι ἀνώτερος ἀπὸ τοὺς ἄλλους,
καὶ νὰ μὴν ντροπιάζεις τὴν γενιὰ τῶν προγόνων σου».

Ὁ Ἑραμιστὴς

† ὁ Μητροπολίτης Κυπριανὸς

4.2.2018 ἐκ. ἡμ.,

† Πάντων τῶν ἐν ἀσκήσει λαμπάντων Ὁσίων,
Ὁσίου Ἰσιδώρου Πηλουσιώτου